

[Ole Vig Jensen]

tionalt højt niveau? Alt dette står og falder med indholdet i den bekendtgørelse, som ifølge bemærkningerne til det aktuelle lovforslag nu foreligger i udkast, og som vil blive færdiggjort af Undervisnings- og Forskningsministeriet.

Almindeligvis er vi forbeholdne, ja, mere end forbeholdne, over for at skulle drøvtygge, hvis jeg må bruge det udtryk, bekendtgørelser, som jo er ministerens ansvar, men vi vil nu alligevel opfordre til, at teksten til denne bekendtgørelse så hurtigt som muligt kommer til Folketingets kendskab, sådan at vi kan se forskeruddannelsen i sammenhæng.

Men som sagt er vi tilfredse med, at vi nu får materiale at arbejde med. Ministeren har i bemærkningerne lagt op til åbne og grundige forhandlinger, hvor justeringer og ændringer kan ske. Den brede invitation til forhandling tager vi med glæde imod, og lad det være sagt straks, at der efter vores opfattelse bliver brug for ændringer i det foreliggende forslag.

Stipendieordningen, som er foreslået her, giver også anledning til en del principielle og måske også mere detailprægede bemærkninger. Jeg tager mig her af det principielle. Med lovforslaget omdefinieres en Ph.D.-studerende fra det, han i dag er, nemlig en kandidat, der arbejder på et forskningsprojekt, til en student, der trods en gennemført kandidatuddannelse endnu ikke er blevet voksen nok til at få de løn- og ansættelsesforhold, hans jævnaldrende kolleger har krav på. Og det på trods af, at den forskerstuderende er i gang med en absolut eliteuddannelse, en uddannelse, som man håndplukkes til, og en uddannelse, landets fremtid vel i øvrigt også skal bygge på.

Hvordan skal vi forklare de unge kandidater det? De bedste skal have lavere løn end de næstbedste, og senere hen i karrieren vinker der ingen kompensation, således at f.eks. livslønnen for forskeren kommer på højde med andres. Vi har simpelt hen svært ved at acceptere tankegangen bag netop denne del af forslaget. Vi forudser store rekrutteringsproblemer i visse nøglefag, og vi frygter, at resultatet bliver en niveausænkning, fordi det nemt vil blive de kandidater, der ikke kan få andet arbejde, der vil flokkes om forskerstipendierne. Måske ser vi spøgelse, måske er vi for pessimistiske, men lad os nu se på det.

Ministeren har foreslået, at der bliver givet muligheder for såkaldte rekrutteringstillæg for at imødekomme netop kritik på dette punkt. Det viser trods alt, at høringssvarene ikke har været helt forgæves. Andre har selvfølgelig haft præcis de samme indvendinger som dem, vi bringer frem. Vi har ikke fantasi til at forestille os, hvordan man kan administrere en sådan tillægsordning, uden at den bliver oplevet som iøjnefaldende uretfærdig, men lad os se nærmere på detaljerne i dette i udvalget.

Vores næste indvending går på placeringen af stipendierne i SU-systemet. Så vidt vi kan bedømme, vil SU-ordningens mange trængsler nu blive udbredt til en ny ordning: de 144 klip til en forskeruddannelse. Det mener vi er betænkeligt. Vi synes ikke, det er rimeligt at lægge den forskerstuderende i den spændetroje, som trods alt gælder i det nuværende SU-system. Hvorfor kan man ikke lave halv- eller helårs stipendieordninger med portioner i stedet for? Hvad er der egentlig i vejen med de eksisterende kandidatstipendier, bortset fra at ministeren finder dem for dyre?

Når alt dette er sagt, vil jeg også gerne tilkendegive vores tilfredshed med dele af lovforslaget. Det er en stor forbedring, at institutionerne nu får noget for at undervise de forskerstuderende. Det har længe været et problem, at den indsats, der blev ydet i forbindelse med Ph.D.-studierne, ikke blev honoreret nogen steder. Det gjorde det dyrt at være et godt og eftertragtet forskningssted, og det kan aldrig være meningen. Vi er også helt indforstået med, at området skal rammestyres. Forskere er ikke noget, der automatisk udspringer af så og så mange studerende. Der skal være tale om en prioritering i form af midler til særlige områder og en udvælgelse af talenterne, der skal have tilbud om en karriere som forsker.

Afslutningsvis vil jeg gentage, hvad jeg sagde i starten: Det er efter vores mening nødvendigt med ændringer, men vi har ikke lagt os fast på nogen bestemt model. Vi hilser velkommen, at ministeren nu har spillet ud på dette vigtige område, og vi er klar til at gå ind i de nødvendige forhandlinger.

Lysholm Christensen (KRF):

Baggrunden for dette lovforslag er jo dagsordenen af 23. marts 1990 vedrørende sikring af kvaliteten i forskeruddannelsen. Vi står så